

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/26/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120201760
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3120201760.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Ivana Kubínyiho a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcu: L. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX, proti žalovaným: 1/ D. W., nar. XX.X.XXXX, a 2/ T. W., nar. XX.X.XXXX, obaja trvale bytom Q. M. XXX, obaja zast. JUDr. Viliamom Vaňkom, advokátom so sídlom Radlinského 578/11, Bánovce nad Bebravou, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 30. novembra 2020, č.k. 14C/7/2020-65, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaným 1/ a 2/ **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobcovi právo na náhradu trov konania vo výške 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté vyšším súdnym úradníkom po právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom pozemkov v žalobe špecifikovaných a podielovým spoluvlastníkom v podiele 1 k špecifikovanému rodinnému domu a náhrady trov konania, a to titulom vrátenia daru. Vlastníkom oboch nehnuteľností sú žalovaní 1/ a žalovaná 2/. Žalovaný 1/ je synom jeho manželky, ktorého vychovávali s manželkou spoločne od jeho 5 rokov, žalovaná 2/ je manželka žalovaného 1/.

3. Žalobca v žalobe uviedol, že dňa 17.12.2013 žalovaným 1/ a 2/ darovacou zmluvou daroval podiel na predmetných nehnuteľnostiach z dôvodu, že žalovaný 1/ opakovane hovoril svojej matke, že na rodinnom dome, v ktorom bývajú, nemajú žiaden spoluvlastnícky podiel. Preto sa po rozhovore s manželkou rozhodol darovať žalovaným 1/ a 2/ spoluvlastnícky podiel na dome a všetky domom zastavané pozemky, ako aj príslušené pozemky s tým, že žalovaní im budú pomáhať a v prípade potreby ich doopatrujú. Spolu s manželkou dovtedy platili a dodnes platia všetky náklady na elektrinu a vodu. Tieto náklady znášajú výlučne oni, napriek dohode so žalovanými, že keď pôjdu do dôchodku, tieto náklady začnú hradiť žalovaní. Keď im to pripomenul, začali im robiť zo života peklo. Vyvrcholilo to pred vianočnými sviatkami minulý rok, keď začal tiecť kotel. Žalovaní síce kúpili nový kotel takej istej značky ako predtým, avšak 6-článkový, ktorý je pre ich dom predimenzovaný a dechtuje. Keď žalovaného 1/ na to upozornil, zakázali mu v ňom kúriť s tým, že sa ho nemá ani dotknúť. Pohádali sa v pivnici a žalovanému 1/ vtedy dal poštovou poukážku na elektrinu na sumu 145 eur s tým, že to už nemieni platiť. Keď totiž bývali sami s manželkou, mali náklady 30 eur mesačne, po nastťahovaní sa žalovaných do domu sa náklady na elektrickú energiu zvyšovali až na spomínaných 145 eur. Po tomto incidente žalobca

išiel z pivnice do domu za manželkou a chvíľu po ňom prišiel za ním na prízemie žalovaný 1/ a medzi dverami mu vynadal do „ko.....“ a že ho ináč ani volať nebude, ironicky mu zaželal dlhý život s takým posmeškom, na ktorý do konca života nezabudne, a prehlásil, že s nimi skončil a už za nimi nemajú (žalobca a jeho manželka) ísť. Žalovaná 2/ mu povedala, že koľkokrát sa povadili a vždy bolo dobre a na otázku, či vie, čo mu žalovaný 1/ povedal, povedala, že odídu bývať na Svinnú a už ich viac neuvidia, ani vnučky. Žalobca im povedal, nech si idú, plakať za nimi nebudú a aspoň budú mať doma kľud. Rodičom žalovanej 2/ povedali, že sa pohádali, žalobca ich vyháňa z domu, čo žalobca však nikdy nespravil. Vnučka žalobcovi viackrát povedala, že jej mama, žalovaná 2/, o žalobcovi povedala, že je sprostý a že im zakazuje k nim chodiť. Žalovaná 2/ si do kalendára zaznačovala, čo v ktoré dni robia, kedy im prišla návšteva, kedy prišli neskôr večer domov a podobné hlúposti. Po týchto udalostiach sa žalobca rozhodol požiadať žalovaných o vrátenie daru a manželka sa rozhodla mu vrátiť dar v prípade, ak by ju prežil, aby nededil žalovaný 1/. S manželkou sa dohodli, že majetok prevedú na osobu, ktorá ich doopatruje alebo ho predajú a pôjdu bývať do domova sociálnych služieb. Žalobca toto konanie považoval za hrubo rozporné s dobrými mravmi a listom zo dňa 20.1.2020 vyzval žalovaných k vráteniu daru, ktorí sa vyjadrili, že mu ho vrátia, keď im zaplatí investície do domu, s čím žalobca súhlasil, avšak žalovaní si výšku investícií nevyčísľili a väčšinu z nich hradil on s manželkou. Žalovaní 1/ a 2/ žiadali žalobu zamietnuť.

4. Súd prvej inštancie sa najskôr zaoberal prípustnosťou žaloby. Dospel k záveru, že na požadovanom určení vlastníckeho práva je daný naliehavý právny záujem. Ak sa preukáže, že sa žalobca úspešne dovolal vrátenia daru, dôjde k zmene zápisu vlastníckeho práva v prospech žalobcu v evidencii nehnuteľností, pretože žalovaní odmietajú dar vrátiť.

5. Žalobca sa žalobou domáhal určenia vlastníckeho práva vo svoj prospech, lebo sa vo vzťahu k žalovaným dovoláva vrátenia daru tvrdiac, že žalovaní sa k nemu správajú v rozpore s dobrými mravmi, pretože odmietajú dodržiavať dohodu o platení za elektrinu a vodu, a keď im to pripomenul, začali mu robiť zo života peklo.

6. Z výzvy na vrátenie daru zo dňa 20.1.2020 však vyplývalo súdu prvej inštancie, že žalobca za hrubé porušovanie dobrých mravov považoval iba konanie jedného zo žalovaných (žalovaného 1/), pretože píše v jednotnom čísle: „Keďže sa v ostatnom čase správaš ku mne neúctivo, vulgárne mi nadávaš“. Vo vzťahu k žalovanej 2/ z listu vôbec nevyplýva, v čom jej správanie vo vzťahu k žalobcovi malo naplňať charakteristiku hrubého porušovania dobrých mravov a vybočovalo z normy; teda súd prvej inštancie mal za to, že vo vzťahu k nej sa žalobca vrátenia daru vôbec nedovolal.

7. Zo zhodných výpovedí strán mal súd prvej inštancie ďalej za zrejmé, že prvotnou príčinou vzniku konfliktných vzťahov neboli platby za elektrinu a vodu (žiadna dohoda v tomto smere sa nepreukázala), ale kúpa kotla na pevné palivo na Vianoce v roku 2019. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ kúpili výlučne zo svojich finančných prostriedkov nový 6-článkový kotol rovnakej značky ako ten, ktorý sa náhle pokazil, avšak nový mal o jeden článok navyše a žalobca začal mať ku kotlu osobné výhrady až potom, ako bol namontovaný. Preukázalo sa, že žalovaný 1/ vulgárne žalobcovi vynadal po tom, ako žalobca opakovane kotol prenastavil na inú teplotu (neodborne s ním manipuloval) odtrhol na ňom retiazku a žalovaná 2/ uviedla, že v dôsledku neodbornej manipulácie žalobcu s kotlom teplota v ňom stúpila na 90 stupňov, kotlu hrozil výbuch, čomu zabránili v poslednej chvíli. V konaní sa preukázalo jednak listinnými dôkazmi, ako aj výsluchom strán, vrátane svedkyne V. W. (manželky žalobcu), že okrem žalovaných 1/ a 2/ s novým kotlom nikto nevie narábať. Žalobca namiesto toho, aby si prečítal manuál na prevádzku kotla a uznal svoju chybu, priniesol do pivnice šek na elektrinu, hodil ho žalovanému 1/ s tým, že to platiť nebude. Odvtedy v domácnosti vládne napätá atmosféra, konflikt eskaluje, strany sa nerozprávajú. Žalobca nabúral žalovaným auto, k čomu sa priznal; z výpovede žalovaných vyplýva, že im vypínal bojler na teplú vodu, robil im zle, útočil na nich a ohováral ich po celej rodine aj dedine. Do konfliktov sa zapája manželka žalobcu a matka žalovaného 1/, ktorá stojí na strane žalobcu, hrabala sa žalovanej 2/ vo veciach a čítala (bez jej súhlasu) jej súkromný denník, čo žalovaná 2/ vnímala podľa súdu prvej inštancie oprávnené ako zásah do súkromia. Svedkyňa V. W. zatajila žalovaným informácie o svojom zdravotnom stave (choré oko) a následne sa urazila, keď jej žalovaní neprejavili dostatočný súcit s jej zdravotným stavom. Svedkyňa V. W. nesúhlasí, že žalovaní na kúrenie kupujú brikety, ale výhrady vznáša až keď sú dovezené a zaplatené. Žalobcovi a jeho manželke vadí, že žalovaní im nepomáhajú s drevom, avšak o pomoc jasne nepožiadajú a čakajú, že žalovaní sa sami dovtípi, že oni potrebujú s drevom pomoc. Žalobca požaduje, aby žalovaní platili za elektrinu

a vodu, avšak na požiadavku žalovaných, koľko majú platiť a aby predložili doklady, na základe čoho (vyúčtovanie) žalobca ani jeho manželka nereagujú a doklady predkladajú až na súde.

8. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že by sa žalovaní 1/ a 2/ vo vzťahu k nemu správali spôsobom zakladajúcim právo na vrátenie daru, ktorý by mal charakter hrubého porušovania dobrých mravov. Konštatoval, že príčinou nevhodného správania sa obdarovaného, žalovaného 1/, voči žalobcovi, ktorého slovné v pивnici napadol kvôli kotlu, bolo správanie samotného darcu, žalobcu, ktorý neodbornou manipuláciou s kotlom ohrozoval majetok žalovaných (samotný kotol, ako aj dom, do ktorého investovali). Nestarostlivosť a nezáujem zo strany žalovaných síce bola žalobcom vytýkaná, avšak samotný žalobca nedal jasne najavo konkrétnou prosbou, že pomoc (s drevom) potrebuje. Nebolo podľa súdu prvej inštancie preukázané, že by správanie žalovaných voči žalobcovi bolo možné hodnotiť ako správanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi, ktoré by vykazovalo znaky porušovania značnej intenzity alebo sústavnosti (§ 630 § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Naopak, bolo podľa súdu prvej inštancie nepochybné, že iniciátorom hádok a nedorozumení pri vzájomných stretnutiach nebol žalovaný 1/, ale žalobca, ktorý svojím nevhodným správaním vyvoláva v domácnosti napätie a konfrontáciu. Používa nevhodné metódy k dosiahnutiu svojich zámerov, aby žalovaní platili platby za vodu a elektrinu, avšak bez toho, aby uviedol sumu, ktorú požaduje, a predložil vyúčtovacie doklady (resp. vykonali zmenu či už on, alebo jeho manželka, podľa toho, kto je stranou v zmluve zmluvných vzťahov s vodárňami a elektrárňami v prospech žalovaných) hodil po žalobcovi 1/ šek a tiež mu vulgárne vynadal. Samotný darca vie o výbušnej povahe žalovaného 1/, a predsa neprispôbil tejto skutočnosti svoje správanie. Žalovaný 1/ uviedol, že mu žalobca vytýkal, že nedal sestre a dcére žalobcu (ktorá zomrela po zrážke s vlakom) ako výplatu z domu peniaze na kúpu 1-izb. bytu, a ak by tak urobil, nebola by zomrela, hoci vedel, že sa takéto tvrdenie žalovaného 1/ dotkne.

9. Súd prvej inštancie záverom zdôraznil, že nielen obdarovaný voči darcovi, ale aj darca voči obdarovanému, má morálnu povinnosť správať sa slušne, ohľaduplne a s rešpektom, čo v tomto prípade neplatí vzájomne. Naopak, z dokazovania vyplývalo, že je to práve žalobca, ktorý vyvoláva spory a hádky so žalovanými, snaží sa ich dostať preč z domu, a ktorí mu to vzhľadom na jeho vek tolerujú. Tieto skutočnosti podľa názoru súdu prvej inštancie svedčia o tom, že nie správanie žalovaných, ale správanie žalobcu voči nim, možno vyhodnotiť ako správanie hrubo porušujúce dobré mravy s tým, že ťažko možno považovať správanie jedného účastníka voči druhému za konanie v rozpore s dobrými mravmi, keď tento druhý účastník svojím konaním konflikt vyvolal. Preto súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

10. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalovaným 1/ a 2/, ktorí mali v konaní plný úspech, súd prvej inštancie priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

11. V zákonnej lehote sa proti tomuto rozsudku odvolal žalobca.

12. Žalobca mal za to, že napadnuté rozhodnutie vykazuje vady, ktoré robia rozhodnutie nesprávnym. Súd prvej inštancie poukázal na údajne preukázané skutočnosti, na základe ktorých následne žalobu zamietol. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že z jeho strany malo dôjsť k neodbornej manipulácii s kotlom, ktorému žalovaní zabránili v poslednej chvíli. Táto skutočnosť však nevyplýva zo žiadnych listinných dôkazov ani z výpovede svedkyne V. W. (žalobcovej manželky), ktorá iba potvrdila, že s kotlom sa nenaučili narábať. K situácii, že by hrozil výbuch, však nikdy nedošlo. Naopak, reakcia žalovaného 1/ na jeho manipuláciu s kotlom bola neprimeraná a nevhodná. Poukázal na to, že už je starší človek a naučiť sa obsluhovať nový kotol mu trvá dlhší čas. Nikdy však nespôsobil takú situáciu, ktorá by ohrozila život jeho alebo kohokoľvek z domácnosti. Skôr by od žalovaného 1/ v takejto situácii očakával, že mu náležite vysvetlí, ako nový kotol obsluhovať.

13. Taktiež reakcia žalovaného 1/ na jeho žiadosť o preplatenie šeku na elektrinu nebola adekvátna. Na jednej strane žalovaní tvrdia, že na uhradenie nákladov chcú uviesť doklady, na druhej strane ich však pri predložení hodia do kotla. Táto skutočnosť nasvedčuje tomu, že z ich strany nie je žiadna ochota podieľať sa na úhrade nákladov na domácnosť. Súd prvej inštancie túto situáciu však podľa jeho názoru v rozpore s logikou vyhodnotil tak, že išlo o nevhodnú metódu z jeho strany.

14. Čo sa týka nabúrania auta žalovanej 2/, tak v tomto prípade išlo podľa žalobcu len o tzv. ťuknutie. Na aute žalovanej 2/ nevznikla škoda. V čase incidentu bola na dvore jeho vnučka, ktorej kýval a zároveň

dával pozor, aby mu nevbekla pod auto. Vtedy z nepozornosti ťukol do auta žalovanej 2/. Avšak ku žiadnym vulgarizmom z jeho strany na žalovanú 2/ nedošlo.

15. Ďalej mal súd prvej inštancie za preukázané, že dochádza z jeho strany k vypínaniu bojlera na teplú vodu, robenia im zle, útočenie a ohováranie po celej dedine. Podľa žalobcu žalovaní žiadnymi dôkazmi však tieto skutočnosti nepotvrdili, no ani nemohli, pretože k takýmto skutkom nedošlo. Zároveň podľa názoru žalobcu nie je z odôvodnenia rozhodnutia dostatočne zrejmé, v čom konkrétnom súd prvej inštancie videl to, že údajne robil zle a ohováral po celej dedine. V tomto smere nebolo vykonané žiadne dokazovanie a nie je zrejmé, z čoho súd prvej inštancie vyvodil tento záver.

16. Taktiež súd prvej inštancie reakciu žalovaných na zdravotný stav jeho manželky vyhodnotil ako adekvátnu a v súlade s dobrými mravmi. Toto považuje za nepochopiteľné. Ani v prípade, ak by žalovaní o operácii jeho manželky nevedeli, nie je takáto reakcia na jej stav, aj keby bola zdravotne úplne v poriadku, správna. Jeho manželka má zdravotné problémy so zrakom od detstva, v dôsledku čoho je na invalidnom dôchodku. O týchto skutočnostiach žalovaní vedia. Ich reakcia preto je v hrubom rozpore so zásadami dobrých mravov.

17. Na základe týchto skutočností mu ako žalobcovi nebolo zrejmé, z akého dôvodu súd prvej inštancie považoval za preukázané výlučne tvrdenia žalovaných bez akéhokoľvek ďalšieho dôkazu, resp. v niektorých prípadoch dokonca v rozpore s vykonanými dôkazmi (napríklad tvrdenie žalovaných po ich odchode uhradiť náklady).

18. Súd prvej inštancie vyhodnotil dôkazy tak, že iniciátorom hádok a nedorozumení bol on. Mal za to, že z dokazovania toto vôbec neplynie. Bol to žalovaný 1/, ktorý hodil vyúčtovanie do ohňa. Taktiež nerozumie hodnoteniu ako nevhodnému, že bez súhlasu žalovaných neinicioval zmenu zmluvných vzťahov vo vzťahu k dodávateľom energií. Naopak, takýto krok by bolo podľa jeho názoru možné hodnotiť ako nevhodnú metódu. Žalovaným vulgárne nenadával, naopak, je to vždy zo strany žalovaného, čo on ani nepoprel.

19. Žalobca zdôraznil, že z dokazovania vyplýva, že žalovaní sa opakovane správali k nemu a jeho manželke v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Išlo o vulgárne nadávky pri manipulácii s kotlom, vyhrážky o zbavení svojprávnosti, nevhodné a ponižujúce správanie sa k zdravotnému stavu jeho manželky a podobne.

20. Mal za to, že ide o sústavné porušovanie dobrých mravov, ktoré je aj značnej intenzity. Po vystupňovaní konfliktov sa už s ním ani s jeho manželkou žalovaní ani nerozprávajú. Akokoľvek by s ním žalovaní nesúhlasili, neospravedlňuje ich to v dlhodobom používaní hrubých vulgarizmov, znižovaní ich dôstojnosti nevhodným vyjadrovaním sa o zdravotnom stave a podobne. Nikdy žalovaných z domu nevyhadzoval, ale ako to už uviedol vo svojej výpovedi, na vyhrážku žalovanej, že odídu do Svinnej, kde sú vítaní a už viac neuvidí vnúčatá, im uviedol, že ak si myslia, že im tam bude lepšie, môžu odísť.

21. Súd prvej inštancie tak podľa žalobcu vyhodnotil dôkazy nesprávne a v niektorých častiach považoval rozhodnutie za nepreskúmateľné, nakoľko obsahuje neurčité konštatovania, ktoré absolútne nevyplývajú z dokazovania.

22. Preto žalobca žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne aby sám rozhodol a žalobe vyhovel v plnom rozsahu.

23. K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadrili žalovaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu.

24. S odvolaním žalobcu nesúhlasili. Napadnuté rozhodnutie považovali za správne. V súlade so skutočným stavom súd prvej inštancie podľa žalovaných dospel k záveru, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že by sa vo vzťahu k nemu správali spôsobom zakladajúcim právo na vrátenie daru ktoré by malo charakter hrubého porušovania dobrých mravov. Niektoré skutočnosti, ktoré boli uvádzané v konaní, nedosahujú intenzitu požadovanú zákonom na vrátenie daru.

25. Preto žalovaní navrhli, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok. Súčasne si uplatnili trovy odvolacieho konania v plnom rozsahu.

26. V replike žalobca zotrval na odvolaní. Podrobne opísal vzťahy so žalovanými, ktoré sú od septembra 2019 rozvrátené. Správanie žalovaných voči nemu, ako aj jeho manželke presahuje únosnú mieru. Žalobca uviedol, že nie je pravdou, že jeho manželka čítala denník žalovanej 2/. Zopakoval, že voči žalovaným sa nikdy nevyjadril vulgárne, ako to bolo uvedené zo strany žalovaných na pojednávaní. Nikdy sa ani nevyhrážal, že z nich spraví bezdomovcov. Naopak, k vyhrážaniu došlo zo strany žalovaných, ktorí uviedli, že už nevidia svoje vnučky. Žalobca ďalej upozornil, že žalovaní dali nainštalovať na dvore rodinného domu bez jeho súhlasu kamerový systém, čo mu výrazne zasahuje do súkromia. V ďalšej časti sa pridržiaval skôr vedenej argumentácie o konaní žalovaných, ktoré považuje za konanie hrubo rozporné s dobrými mravmi.

27. V duplike sa žalovaní podrobne vyjadrili k tvrdeniam žalobcu, ktoré naďalej považovali za nedôvodné. Tieto tvrdenia podľa žalovaných iba preukazujú vzťah žalobcu k nim bez vlastnej sebareflexie a bez snahy usporiadať vzájomné vzťahy zodpovedajúcim spôsobom.

28. V ďalšom vyjadrení žalobca podrobne opísal rodinné vzťahy. Záverom upozornil, že od marca 2021 sa žalovaní odsťahovali do Svinnej k rodičom žalovanej. Akcentoval, že keď žalovaní nepotrebujú jeho dar, môžu mu ho vrátiť.

29. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

30. Žalobca sa odvolaním nestotožnil so zamietnutím žaloby súdom prvej inštancie. Mal za to, že preukázal, že obdarovaní (žalovaní 1/ a 2/) sa voči nemu správajú spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy.

31. Odvolací súd sa s touto mienkou žalobcu nestotožňuje a považuje zamietnutie žaloby súdom prvej inštancie za vecne správne.

32. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, a to na základe zhodných tvrdení sporových strán, že prvotnou príčinou konfliktných vzťahov medzi sporovými stranami bola kúpa nového kotla na Vianoce v roku 2019 a s ním súvisiaca neskoršia hádka, pri ktorej žalovaný 1/ vulgárne vynadal žalobcovi kvôli manipulácii žalobcu s kotlom. Túto skutočnosť žiadna sporová strana v odvolacom konaní nespochybňuje. Pri tejto manipulácii žalobcu s kotlom podľa žalovanej 2/ teplota v ňom stúpila na 90 stupňov, čím podľa žalovanej 2/ hrozil výbuch. Od tohto momentu sú vzťahy medzi sporovými stranami napäté, pričom sa nerozprávajú a v odvolacom konaní žalobca konštatoval, že žalovaní sa odsťahovali k rodičom žalovanej 2/. Konflikty medzi žalobcom a žalovanými spočívali následne v otázke platenia za energie, pričom žalovaní tieto odmietajú platiť, pokiaľ nevidia zo strany žalobcu riadne vyúčtovanie. Iné správanie žalovaných, okrem týchto konfliktov, v konaní pred súdom prvej inštancie nebolo predmetom sporu a ani nevyšlo najavo.

33. Predpokladom úspešného uplatnenia vrátenia daru od obdarovaného je iba konanie, ktoré možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov (§ 630 Občianskeho zákonníka). Pritom platí, že „obvykle ide o porušenie značnej intenzity alebo o porušovanie sústavné, a to či už fyzickým násilím, hrubými urážkami, neposkytnutím potrebnej pomoci atď. Nie každé chovanie, ktoré nie je v súlade so spoločensky uznávanými pravidlami slušného správania vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi, napĺňa znaky § 630 Občianskeho zákonníka, ale predpokladom aplikácie tohto ustanovenia je kvalifikované porušenie morálnych pravidiel konkrétnym chovaním obdarovaného, ktorý stupeň závažnosti je hodnotený podľa objektívnych kritérií, a nielen podľa subjektívneho názoru darcu“ (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23.1.2001, sp. zn. 29 Cdo 228/2000).

34. Judikatúra teda konkretizuje, že nie každé konanie porušujúce dobré mravy možno hodnotiť ako dôvod na vrátenie daru, ale len také „závadné konanie obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny, ktoré z hľadiska svojho rozsahu a intenzity nevzbudzuje žiadne pochybnosti o jeho kolízii s dobrými mravmi“ (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30.11.2005, sp. zn. 33 Cdo 1420/2005).

35. Je potrebné dodať, že dobré mravy sa hodnotia vo svetle celej spoločnosti (teda sú istým spôsobom zovšeobecnené), ich jemnosť alebo hrubosť sa nehodnotí v intenciách konkrétneho vzťahu konkrétnych sporových strán (nie je preto v rozpore s dobrými mravmi napr. nepozdravenie pri vstupe do miestnosti, ak takýto mrav mali v rodine sporové strany zaužívané a sami by ho za porušenie tohto mravu, samozrejme v rôznej intenzite, považovali). Konkrétnejšie: „dobré mravy sú meradlom hodnotenia konkrétnych situácií zodpovedajúcim všeobecne uznávaným pravidlám slušnosti v súlade so všeobecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti“ (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27.11.2003, sp. zn. 30 Cdo 664/2002) a „sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti“ (uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 2.7.2003, sp. zn. 21 Cdo 664/2003).

36. Uvedené podmienky spresňujúce vrátenie daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka ústia do záveru, že vrátenie daru sa musí odvíjať od objektívneho hodnotenia intenzity porušenia dobrých mravov. Tento záver implicitne predpokladá myšlienku, že vnímanie porušenia dobrých mravov darcom nemusí zodpovedať vnímaniu hodnotenia tohto porušenia v objektívnom zmysle, pričom iba hodnotenie v objektívnom zmysle je spôsobilé privodiť úspech v konaní o vrátenie daru. To vychádza z tézy, že nemožno v prípade darovania ukrojiť zo slobody obdarovaného tým, že by bol za každých okolností nútený dostať požiadavkám žalobcu na konanie súladné s dobrými mravmi, aby o dar neprišiel.

37. Tieto predpoklady, ktoré konkretizujú vrátenie daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka, musia byť podľa odvolacieho súdu pretavené i do okolností prejednávaneho sporu.

38. Príčinou vzniku konfliktných vzťahov bola manipulácia žalobcu s kotlom, po ktorej žalovaní museli podľa vlastných tvrdení zasiahnuť, lebo hrozil výbuch kotla, keďže žalobca ho nastavil na príliš vysokú teplotu. Vtedy žalovaný 1/ vulgárne vynadal žalobcovi, pričom od tohto momentu nasledovali medzi sporovými stranami ďalšie konflikty verbálneho charakteru. Odvolací súd má za to, že síce vulgárne osočovanie je nutné chápať ako porušovanie dobrých mravov, avšak súčasne je nutné prihliadať i na okolnosti, do ktorých bolo vsadené. Tie potom napomáhajú identifikovať, či takéto porušovanie dobrých mravov možno označiť ako hrubé, ktoré odôvodňuje vrátenie daru, pričom sa, ako to už bolo konštatované, prihliada i na to, či nevzbudzuje takéto správanie žiadne pochybnosti o kolízii s dobrými mravmi. V intenciách tohto prípadu odvolací súd zastáva presvedčenie, že konanie žalovaných nedosiahlo takú intenzitu porušenia dobrých mravov, ktorá by odôvodňovala vrátenie daru (teda hrubé porušenie dobrých mravov). Konfliktné vzťahy nenastali bez príčiny, lež príčinou slovného ataku žalovaného 1/ na žalobcu bola manipulácia s kotlom. Ak žalovaní subjektívne vnímali, že nesprávna manipulácia s kotlom mohla spôsobiť jeho výbuch (pričom pre úplnosť odvolací súd podotýka, že nebolo preukázané, že žalobcovo manipulovanie s kotlom skutočne mohlo výbuch kotla spôsobiť), nemožno vyhodnotiť verbálny atak žalovaného 1/ na žalobcu ako spôsob konania, ktorý by hrubo porušil dobré mravy. Nepochybne však žalobca môže túto skutočnosť zo svojho pohľadu vnímať opačne, no dobré mravy, ako to odvolací súd vyššie ozrejmil, musia zodpovedať zovšeobecneným názorom celej spoločnosti. Preto ak žalovaní vnímali svoje existenčné ohrozenie možným výbuchom kotla, príčinou ktorého by bola nesprávna manipulácia s ním žalobcom, niet priestoru na vyhodnotenie verbálneho útoku žalovaného 1/ na žalobcu ako konanie hrubo porušujúce dobré mravy. Akiste niet sporu ani o tom, že žalovaný 1/ túto situáciu mohol riešiť slušným a náležitým vyjadrovaním, avšak v návale emócií, resp. zľaknutia z možných dôsledkov, nevybočil z bežných (ľudských a nie vždy vhodných) spôsobov riešenia stresových situácií.

39. Ani následné konflikty verbálneho rázu, ktoré sa nabalili na túto prvotnú príčinu stojacu za zhoršením vzájomných vzťahov sporových strán, nemožno zo strany žalovaných podľa odvolacieho súdu hodnotiť ako konanie, ktoré by hrubo porušovalo dobré mravy. V konaní nebolo preukázané, že by žalovaní prekročili líniu, za ktorou by už bolo možné hodnotiť ich konanie ako hrubo porušujúce dobré mravy voči žalobcovi (resp. žalobcovej manželke). Tieto konflikty sú previazané s platením energií, na ktorých sa sporové strany nevedia dohodnúť. Nebolo však preukázané, že tieto nezhody sa vymykajú z rámca bežných nezhôd podobného typu, resp. že by ich žalovaní sústavne iniciovali alebo vyhľadávali.

40. Preto súd prvej inštancie správne žalobu žalobcu zamietol.

41. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP).

42. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalobcovi, nakoľko boli v odvolacom konaní plne úspešní. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov bude rozhodovať súd prvej inštancie.

43. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).